

נתר מלכות

אלול התשפ"ה 10 הירחון התורני מבית היוצר של מוסדות ישיבת 'כסא רחמים'

לקחים
ממאורעות
תשפ"ד 02

הפסוקים
שהקדימו
את זמנם 04

סנהדרין
ב"כסא
רחמים" 05

זכרונות
מרגשים
מהסבא
הגדול 06

ההחמצה
שהצילה
רבה 09

לעילוי נשמת

הרה"ג
ר' חומאני עלוש זצ"ל
נלב"ע ג' אלול תשט"ו

מרת בניטה כהן ע"ה
נלב"ע כ"ז אב תשפ"ה
ת.ג.צ.ב.ה

הסליחות - סדר מוסר

נתר לראשנו

מרגן גאון ישראל רבנו ראש הישיבה זצ"ל

"השומר הצעיר", חילוני גמור שידע עברית כהלכה. בימים נוראים שאין אחד שלא הולך לבית הכנסת, לא רצה להיות יוצא דופן, שלא יגידו עליו שהוא לא יהודי, ובא לבית הכנסת בראש השנה. התפלל את התפלות והפיוטים כסדרן, והיה מוחה מדי כמה רגעים את דמעותיו במטפחתו. כששאלו המורה "למה אתה בוכה? הרי אתה לא דתי?!". השיבו: "אם היית מבין עברית, היית מתפוצץ מבכי, אתה יודע איזה מלים יש כאן?!...". וכמה פעמים אמרתי שאם היו לאחינו האשכנזים פיוטים שלנו, לא צמחו בהם ריפורמים ומשכילים וכו'.

ואני יודע אחד מהחוזרים בתשובה שהתעורר בליל פורים מפיוט "זה הוא אלי וגואלי" ששמע אצלנו בישיבה, ואח"כ חזר בתשובה ורבים השיב מעון. וזמר אחר ממשפחת בנאי ("לית ברכי נפשי את יי") התעורר מפיוט "לך אלי תשוקתי" ששמע בליל יום הכיפורים, וחזר בתשובה שלמה.

כבר מגיל שבע-שמונה, היה אמה"ג לוקח אותנו לסליחות בבית כנסת ב"אלמורסה". אני זוכר את הפעם הראשונה שאמה"ג זצ"ל לקח אותי לסליחות. היה זה בגיל שש. הגעתי ממש בסוף הסליחות, ושמעתי את הקהל אומרים: "שומר ישראל, שמור שארית ישראל". שאלתי לתומי מה זה "שארית ישראל", למה "שארית", איפה כל עם ישראל? (בגיל הזה לא ידעתי כלום מכל הגזירות והשוואה וכו'). זו הייתה הקושיא הראשונה שהקשיתי בחיי. כשגדלתי הבנתי, שעם ישראל היה צריך למנות הרבה יותר, ולולי ההשמדות וההתבוללות, וכיום אנו רק שארית של עם ישראל, ועל אותה שארית אנו מבקשים מהקב"ה שישמור. ובאמת חקרו ומצאו שלולי כל ההשמדות שעברנו במשך אלפיים שנות הגלות, היה צריך להיות היום מיליארד יהודים, בשעה שהיום אנו מונים בקושי כשנים עשר מליון יהודים, וגם ההתבוללות פושה רח"ל.

עד היום מתחדשים לי תוך כדי אמירת הסליחות, הרבה הגהות והערות, כי בפיוטי הסליחות משתפכת הנפש ליוצרה ומתפרקת על דודה.

היינו קמים לסליחות בשעה שלש וחצי, כי האשמורת שם מוקדמת יותר בחודש אלול. לפני שהיינו יוצאים לבית הכנסת לסליחות, חינוך אותנו אמה"ג זצ"ל לשתות מים, כדי למנוע הצטננות כשיוצאים מהבית החם לרחוב הקר. ונתתי סימן "ושומע לעצה חכם" (משלי י"ב ט"ו), ר"ת חצי כוס מים, שזו חכמה גדולה שלא להגיע לחולי ב"מ.

אני זוכר שבדרכנו היינו שומעים קול של בעלי חיים שמשמיעים קולות, ולא הצלחנו לראותם. אבא היה אומר לנו "אתם יודעים מה זה? זה עטלף, בערבית "טירליל" - עוף הלילה, שאוהב את החושך ושונא את האור" (עיין סנהדרין דף צ"ח ע"ב). אחרי הסליחות התפללו מוקדם בעלות השחר. השמש הסתכל אם האיר המזרח ומיד התפללו. ואנו היינו מדקדקים להתפלל במנין שני, שלא להתפלל לפני הזמן. (מתוך "לב נאמן").

אצלנו בדורות שעברו לא הוצרכו בכלל לשיעורי מוסר בישיבות, ובכל זאת צמחו גדולי תורה ויראה שהאמונה היתה אצלם צרופה ובהירה (וכמו שאמר לי אברך אחד "מרגישים התעלות וקדושה בשו"ת של הגאון ר' כלפון משה הכהן זצ"ל בספרו שואל ונסאל"). וזאת מהסיבה שאצלנו מחודש אלול מתחילים לשאוב מלא חפניים אמונה ובטחון מהשירים הנפלאים מדי לילה בסליחות, שבקעו ממיתרי כנורם של חכמי ספרד בתקופת "תור הזהב" שלהם. כמה אמת וכמה השקפה טהורה חבויה בהם, והשפה כל כך פשוטה, שאינה זקוקה לביאורים ולפירושים, ולא לחידושים ודרושים. אף לב האבן ימס בשמעו את החרדה של רבי יהודה הלוי: "ישן אל תרדם, ועזוב התלהלהך, הרחק דרכי בני אדם, ושור דרכי גבוהך... וצא בחצות הלילות, בעקבות אנשי שמות, אשר בלשונם תהלות, ואין תוכם תוך ומרמות, לאל בקרבם מסלות, ולהם בכסאו מקומות, דרכם סולם לעלות, עד ה' אלקיך!".

ומגיעים הימים הנוראים, ראש השנה ויום הכפורים, ולבך מתמוגג למשמע וידויו של המשורר כי "חטאי לו ירחון במ שכני, אזי ברחו ורחקו מגבולי", ולהשתפכות נפשו של רבי יהודה הלוי בשירו החתום בשם הוי"ה חמשים ושתים פעמים: "ה' יהמה לבי בקרבי, ואתעטף בצרתי ה'... ה' יוצרי אתה וצורי, ומי זה בלתך (נשמע במנגינה "ומי זבל", שכל העולם כלו זבל לפני השי"ת) עזרי ה'... ה' ואני בך אעלוזה, פדה דל ממגורותיו ה'... ה' העלני מתהומות, ושיבת עבדך שובה ה'".

ומגיע ליל יום הכפורים, ונכנסים בחרדת קדש לבית הכנסת עם הפיוט הנורא שאין דוגמתו לשגב ההוד ולרוממות הרגש (מחברו - לא ידוע) "לך אלי תשוקתי, בך חשקי ואהבתי, לך לבי וכליותי, לך רוחי ונשמתי". כאילו קמו לתחיה הלויים המשוררים בבית המקדש בימי דוד ושלמה, וביטאו בעברית צחה את כל ההגיגים והרעיונות של אמונת ישראל במשנה עוז ועצמה (בגיל תשע וחצי שקראתי לראשונה בליל כיפור פיוט זה, נרגשתי ונתפעמתי מאוד, והשפיע עלי ועורר את לבי עוד ימים רבים אחר כך).

מפיוטים אלה ניזון התלמיד רוחנית במשך כל השנה, וכשהגיע לפעמים במרוצת חייו לשערי יאוש, התגנן בלבו ככנור חרוז כגון "בטח באחד ואל תפחד" ורווח לו.

נמצא שבכל השנה ניזון ממעינות החכמה של הרמב"ם והפוסקים, בעלי שלטון השכל, אולם בלבו פנימה מפכה מעין ונחל עדינים מחדש אלול וימים נוראים.

מכאן תבין, כמה טועים חלק מראשי הישיבות האשכנזים בימינו, האוסרים על תלמידיהם להתפלל במנינים של העדה שלהם בימים אלה, ותחת זאת כופים עליהם להצטרף למניינים בנוסחא אחרת ובמנהגים שונים, ואינם יודעים איזו חוייה כורחית הם מלבות התלמידים שלהם.

וסיפר לנו המורה לערבית מר אליהו לוי נ"ע (מוסיו לוי) בתונס (בשנת התשכ"א בערך), שהכיר פעם בתונס יהודי אשכנזי מכת

רחמים בדין

לקחים ממאורעות תשפ"ד, זהירות מגזל בעגלת קניות, נס הציצית, ומה הקשר בין הסכם הפסקת אש לתחבולות היצר

שמשכנעים לוותר ולוותר. ברוך ה' שאתם נמצאים באהלה של תורה, אתם לא יודעים מה קורה בחוץ. גם אני לא שומע רדיו מלבד בדרכים. ראיתי את העיתון בתיבת הדואר, וראיתי שם שיש מחלוקת בין ראש הממשלה לשר הבטחון. הרשעים בעזה מוכנים לשחרר חלק מהחטופים, אבל בתנאי שבמשך כמה שבועות ישראל לא תתן להם מלקות ארבעים... לזה הם הסכימו. מה הבעיה? יש ציר מיוחד שדרכו אפשר לברוח למצרים ודרכם לאיראן, ראש הממשלה אומר: אסור לתת להם. לעומתו שר הבטחון רוצה להיות נחמד, להראות שהצלחנו והחזרנו עוד שלושים או ארבעים חטופים, לכן הוא רוצה לוותר למחבלים.

כל מה שקרה בשמחת תורה, כבר נגזר מיום ראש השנה. מי יודע, אולי היינו יכולים למנוע את זה

אבא זצ"ל כאשר היה כותב את המכתבים שלו בחודש אלול, היה כותב את שם החודש "אלול הרחמים". למה נקרא החודש אלול הרחמים? כי הקב"ה אוהב אותנו, הוא לא רוצה לבוא פתאום בראש השנה ולהגיד לנו: "היום יהיה משפט!", אלא נותן לנו חודש שלם להתכונן. בחודש הזה יש כמה מעלות. אדם צריך לקבל על עצמו קבלות טובות לקראת ראש השנה. אי אפשר להשתנות ביום אחד, אדם צריך זמן כדי להשתנות לטובה, לכן הקב"ה נתן לנו חודש שלם. אנחנו רק צריכים להחליט: על מה אנחנו מתמקדים בשנה הזאת. במשך הימים שלפני ראש השנה מתרגלים ועומדים בנסיונות, ובעזרת ה' ביום ראש השנה נוכל לעמוד לדין לפני הקב"ה.

שמחת תורה תשפ"ד

לא נשכח את יום שמחת תורה תשפ"ד. אותם שלושת אלפים אנשים ש"חגגו" בליל שמחת תורה ועשו את זה יום שמחה שלא כהלכה, וכי ידעו שלמחרת רחמנא ליצלן יעמדו במצב נורא ואיום? האם הם חשבו על זה? לא נשכח איך במוצאי שמחת תורה אמרו שנהרגו רק כמה עשרות, ואחר כך כמה מאות, כדי לא להבהיל את העם. לאחר מכן אמרו אלף, ולמחרת אמרו אלף ומאתים. כל זה בנוסף לכל אלו שנהרגו במלחמה עצמה ה' יקום דמם.

כל מה שקרה בשמחת תורה, כבר נגזר מיום ראש השנה. הקב"ה צופה ויודע עד סוף כל הדורות. מי יודע, אולי היינו יכולים למנוע את זה. אני אומר לכם שזה לא פשוט בכלל, אי אפשר לסמוך רק על המדינה. אמרו שבליל שמחת תורה ראו שינויים במסכים איך האויבים מתקרבים, צלצלו לראשי הצבא והמדינה מפה ומשם, ואין עונה ואין קשב. איך זה יכול להיות?! אלא ודאי כמאמר הפסוק: "אם לא כי צורם מחרם וה' הסגירם" (דברים ל"ב ל'). "אם ה' לא ישמור עיר שוא שקד שומר" (תהלים קכ"ז א'). כאשר הקב"ה רוצה להטעות בן אדם, הוא נותן לו לטעות, אפילו טעות גסה מאד שלא היה יכול לטעות בה, רחמנא ליצלן. דין שמים חזק. עד היום אנחנו עוד שומעים על דברים קשים. **שהקב"ה יאמר די לצרותינו.** אבל צריכים לדעת שכל זה נגזר מראש השנה. ביום ראש השנה כולנו צחקנו, יצאנו שמחים, לחצנו ידים ואיחלנו שנה טובה, אבל אף אחד מאתנו לא ידע מי הוא זה שיש לו סימן אדום על הגב...

למה ראש הממשלה לא רוצה לוותר? מפני שהוא יודע שזה נתיב של הברחה. מה אומרים בעזה? "אנחנו נבטל את כל העסקה אם לא תתנו לנו את הציר הזה שבין עזה למצרים". וכי אנחנו לא יודעים בשביל מה הם רוצים את הפרצה הזאת?! הם רוצים את זה בשביל להביא נשק, בשביל להביא את כל הצרות שבעולם. בדיוק כך דרכו של היצר הרע. מי שמבין למה צריך להתנגד לתת את הציר הזה לחמאס - מבין טוב מאד את היצר הרע.

לקיחת עגלות מחנות

כמה צריכים להזהר מגזל. אמרתי ואחזור ואומר: קונים הרבה בחנויות מזון ברוך ה', ולוקחים את העגלה של החנות לבית. אני לא יודע אם בעל הבית היה שם ונתן רשות לאלו שלקחו, אבל גם אם נתן רשות, הוא לא נתן רשות לקחת ולהשאיר אותה אצל הקונה כל השבת, זה גזל! אם לא ילך ויחזיר ויבקש מחילה, חלילה ביום ראש השנה עוון גזל עולה! נכון שלקחו את זה בשביל עונג שבת, עונג שבת זה מצוה, אבל אם לקחו את זה בגזל - זו מצוה הבאה בעבירה, שואל שלא מדעת גזלן הוי (בבא מציעא מ"א ע"א). אלו עבירות שבין אדם למקום ובין אדם לחבירו.

הציצית שהצילה

לגאון הצדיק רבי נסים יגן זצ"ל, יש ספר שמלא במוסר. הוא מביא בו סיפור אישי. פעם הוא נסע ברכבת בחו"ל, והיו שם מלא גויים שישבו בצפיפות. הוא חיכה מתי כבר יצא מהרכבת הזו... פתאום הגיע זקן יהודי וישב לידו. שאל אותו: "מי אתה? מאיפה אתה?". ענה לו הרב: "באתי מירושלים לאסוף כסף בשביל הכולל שלי".

תחבולות היצר

היצר הרע יודע איך לשכנע. הוא כמו הקבוצות בעם

יו"ל ע"י

מוסדות ישיבת
'נסא רחמים'

המרכז רח' הרב עוזיאל 26 ב"ב

1700-50-51-52

yrk.org

kise.rahamim@gmail.com

עורך:

הרב עובדיה חן

גרפיקה ועימוד:

שוהם

תמונות:

ארכיון עובדיה חזק

אלחי טל

עזרא טרבלסי

י.מ.

ארכיון הישיבה

הרב דוד חזקא

משה אהרון חזקא

להקדשות

ולפרסום בעלון

ניתן לפנות:

KTR1700505152@GMAIL.COM

לקבלת העלון במייל

שלחו בקשה ל:

KTR1700505152@GMAIL.COM

והנה מונחת בידו ויזה ואישור יציאה מהארץ... הוא סיפר לרב יגן: "אתה רואה אותי היום, הנה אני חי". "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום" (דברים ד' ד). יש הרבה סיפורים איש מפי איש, אבל את הסיפור הזה הרב יגן מספר מאותו יהודי שהיה אתו ברכבת באמריקה.

נס בתל אביב

אם אתה יכול ללמוד תורה עוד חמש דקות, תנצל אותם! אתה לא יודע כמה הערך של החמש דקות האלה! לפני כמה שבועות בא לתל אביב מחבל ימח שמו וזכרו, שרצה לפוצץ עשרות אנשים. בסוף הוא התפוצץ לבד, מה קרה? לפני זה היו בקרבת מקום עשרות ילדים שישבו ולמדו בבית הכנסת בישיבת בין הזמנים, התורה שלהם הגנה! היא הצילה אותם!

אני לא יודע כמה זמן נשאר עד הגאולה. בקרוב מאד נשמע "שופר גדול לחרותנו", ונזכה לראות את משיח צדקנו, נזכה ונראה שנה טובה. האמת שאני לא מעכל, אני לא יודע מה המשיח עומד לעשות, אבל דבר אחד ברור לי: העולם יהיה אחרת לגמרי: בלי דאגות, בלי מחלות, בלי צער, בלי בעיות. אבל "אשרי המחכה ויגיע", כך כתוב בפסוק בדניאל ("ב' י"ב). מאושר מי שמחכה ויגיע ויזכה ויראה.

בעזרת ה' יתברך נשתדל להתקדם. שלא יהיה דבר כזה שבחור אינו בא בזמן לתפלה, זה לא בא בחשבון. מה יש לנו בחודש הזה? זה חודש שכולו רק תפלה. חודש שמבקשים מהקב"ה: תן לנו שנה טובה! אם התפלה חלילה תהיה לקויה, או אם אדם יעדיף לישון מאשר לקום לתפלת שחרית, האם הקב"ה יראה את זה בעין טובה?! "הייטב בעיני ה'" (ויקרא י' י"ט)?! קשה לי, אז מה? צריך להשתדל ולעשות התחלה טובה, צריך ללכת לישון בלילה מוקדם.

בעזרת ה' צריכה להיות לנו שנה טובה בגשמיות וברוחניות. ודאי הקב"ה יסתכל עלינו לטובה, יכתוב את כולנו ואת כל עם ישראל לשנה טובה, יחזיר את כולנו בתשובה שלימה, ונזכה לגאולה השלימה בעגלא ובזמן קריב, אמן ואמן.

אמר לו הזקן: "אין לי כסף לתת לך, אבל אספר לך מה שעבר עלי". הזקן סיפר לו שהיה בשואה, ראה כמה דרסו ורמסו את היהודים, כמה עינו אותם, כמה הרעיבו אותם. הוא אמר שלא היה לאנשים חשק לחיות, אנשים היו מתקרבים לגדרות החשמליים כדי למות. אבל הוא חשב להיפך: ברגעים הקשים האלה דוקא להתחזק באמונה, כל הזמן הוא היה שר במחנה "אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם - אל ימנע עצמו מן הרחמים" (ברכות י' ע"א). הגיע פסח, הוא אסף תפוחי אדמה וירקות במקום מרור, עשה ליל פסח לאלה שהיו אתו ואמרו הלל. באו המפקדים הגרמנים ושאלו: "מי זה שמתסיס את היהודים האלה, ונותן להם את לשמוח ולחייך למרות כל המצב הקשה?". הצביעו עליו החיילים ואמרו: "היהודי הזה". קראו לו וצעקו: "אנחנו גוזרים עליך מיתה משונה!". קראו לכל היהודים לראות, "וכל העם ישמעו וייראו" (דברים י"ז, י"ג). אמרו לו: "תחפור כאן קבר לעצמך, תכנס בו ונכסה אותך בעפר". הם רצו לקבור אותו חי. לא היתה לו ברירה, הוא החל לחפור ולשיר: "אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם - אל ימנע עצמו מן הרחמים!".

הגרמנים ראו שהוא עדיין שמח, וחשבו איך לדכא ולשבור אותו. הלכו וקראו למפקד שלהם. אמר להם המפקד: "נכון, בחרתם לו מיתה הגונה, אבל אני מוסיף עליו - שיחפור את הקבר שלו בלי בגדים!". ליהודי לא היתה ברירה, הוריד את כל הבגדים, אבל את הציצית הוא סרב להוריד, אמר להם: "הבגד הזה הוא הסימן שהקב"ה אוהב אותנו, ו'ראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'" (במדבר ט"ו, ל"ט), זה מזכיר לי שאם תפגעו בי ותהרגו אותי, הקב"ה ינקום את דמי מכם!". הוא אמר את זה בגאווה כזאת, הראה להם שהוא לא מפחד מאף אחד. המפקד הלך בזעם, והיהודי המשיך לחפור עם הציצית עליו.

אחרי כמה דקות באו שני פקידים גרמנים ואמרו לו: "המפקד קורא לך". הגיע למשרד, סגר את הדלת ואמר לו המפקד: "תשמע, אני נותן לך ויזה לארצות הברית, אני אעזור לך לברוח מפה... היהודי חשב שהמפקד צוחק עליו, רוצה להתעלל בנפשו. היהודי לא הספיק להגיב,

ערך: הרה"ג ר' יצחק מאזוז

המעשה אשר יעשון

פסקי מרן ראש הישיבה זצ"ל

הלכות חודש אלול

וכך דעת הגר"ח בשו"ת תורה לשמה (סי' מט) והרב כף החיים (סי' תקפא אות כו). ותנאי דמסייע להו רב שרירא גאון ורב האי גאון באוצר הגאונים (פ"ק דשבת). וכך נוהגים בתימן ובתונס ובג'רא ובמרוקו ובבל. אך אסור לומר "ויעבור" ללא מנין, ולכן במקום להגיד "בדיל ויעבור" אומרים "אמן". ומי שיכול לומר הסליחות במנין בודאי שעדיף יותר, אך אם לא ימצא מנין, חבל לדלג ולקטע את הסליחות, ועדיף שיקרא את הכל. ומ"מ מהיות טוב אל תקרי רע, ומי שרוצה לאומרו ביחיד יאמרם בלשון הקדש לצאת ידי כל הדעות (אור תורה חשון תשע"ח סי' כב ובית נאמן גליון רע"ד כי תבוא תשפ"א אות ז'). ועכ"פ אף לדעת המחמירים שלא לומר הקטעים בארמית כשאין מנין, מכל מקום הקטע "אתאנו לחלות פניך" מותר לומר, שאף על פי שהמילה הראשונה בארמית מכל מקום המילה אתאנו מופיעה בירמיה (ג, כב) הננו אתאנו לך, וגם בתורה (פ' וזאת הברכה) ואתה מרבבות קודש (שו"ת מקור נאמן ח"ב סי' תצ"ג).

ה. אין לומר הסליחות בתחלת הלילה קודם חצות. ורשאים להתחיל בארמית הסליחות עשר דקות קודם חצות, באופן שמגיעים לאמירת "ויעבור" בדיוק בחצות (שו"ת מקור נאמן ח"ב סי' תפט ובית נאמן גליון קכ"ד אות ט).

ו. יש מניינים שחפצים להתחיל הסליחות קודם חצות, אך מאחר ואין לומר "ויעבור" קודם חצות חפצים להקדים כל הקטעים המפורזים בסליחות, כדי שלאחר חצות יאמרו במרוכז כל הקטעים שאסור היה לאומרום קודם חצות. אולם לא כדאי לבלבל הסדר של הסליחות, אלא יש להתחיל הסליחות עשר דקות קודם חצות, שיגיעו ל"ג מדות בזמן בדיוק (שו"ת מקור נאמן ח"א סי' תקכא).

א. מותר להתחון בחודש אלול. וכן נהגו בג'רא לישא בחודש אלול (אמנם נהגו לישא גם בעשרת ימי תשובה, וזה אין ראוי). ואדרבה בזה הוא מוסיף מצוה על מצוותיו, כי מי יודע כמה מכשולות יש לבחור זה קודם החתונה (שו"ת בית נאמן ח"א חאה"ע סי' ב' עמ' ת"ג, ועלון בית נאמן גליון 28 אות ה, ובספר מגדולי ישראל ח"ד תרשיש ואיים מע' ב').

ב. יום כ"ה באלול הוא יום בריאת העולם, וטוב לקרוא התפלות שכתב הגאון רבי יוסף חיים לימים אלו (בספרו לשון חכמים חלק א') מיום כ"ה באלול עד ראש השנה שבהם נברא העולם. ובכל יום קוראים פרשה מששת ימי בראשית, ביום הראשון מבראשית עד יום אחד, וביום השני מויאמר אלקים יהי רקיע עד יום שני וכו', ועוד תפלות נוספות (בית נאמן גליון 31 אות כז).

ג. נוהגים להשכים באשמורת הבוקר לומר סליחות ותחנונים, החל מיום ב' אלול עד יום הכפורים. כי מסורת בידינו שמשנה רבנו עלה להביא לוחות שניות בראש חודש אלול וירד ביום הכפורים. וכל ארבעים יום הללו היו ימי רחמים ורצון לישראל (אור תורה תשרי חשון תש"מ סי' ט"ה"א). ובא"י ג'רא וטריפולי - לוב נהגו לקום גם בלילי שבתות ור"ה ויוה"כ עם סליחות מיוחדות ללילי שני וחמישי ושבתות, ונדפסו בספר "שפתי רננות". ומנהג זה לומר סליחות בשבת הובא בטור (סימן תר"ב), שכן מנהג ספרד. ונהגו בזה מזמן הגאונים, וחלק נמשכו בזמן הראשונים, כגון רבי יוסף בן מיגאש ורבי יהודה הלוי ורבי אברהם אבן עזרא, ועוד. ואין חשש באמירתם בשבת, כי אין שם "ויעבור" או דבר אחר שאינו לכבוד השבת (ע"י שו"ת מקור נאמן ח"א סי' תקכב ובס' מגדולי ישראל ח"ג עמ' רנ ובית נאמן גליון ער"ב, ראה תשפ"א אות כ"ד, כ"ה).

ד. מותר לומר כל הסליחות גם אם אין מנין, ואף הקטעים שבארמית.

הפסוקים שהקדימו את זמנם

היתכן שאברהם אבינו ציטט פסוק באיוב, ודוד המלך ציטט פסוק מירמיה?

בחר לאמץ את לשון המקרא, נראה לשון המשנה זר ומוזר. נביא שת דוגמאות: במסכת פאה (פ"ב משנה ב') ישנה לשון זרה במשנה "וכל ההרים אשר במעדר יעדרון", והוא פסוק בישעיה (ז, כה). גם במסכת כלים סוף פרק ראשון: "בין האולם ולמזבח" - לא מובן למה לא אמרו "בין האולם למזבח" בלא ו', אלא שהתנא נמשך אחר לשון הכתוב ביזאל (ב, יז).

מקור נאמ"ן

בדורות שלפנינו רגילים היו לכתוב הקדמות והסכמות לספרים, באופן שכל ההקדמה או ההסכמה, לבד מאשר היתה חרוזה, גם היתה מורכבת משברי פסוקים ומאמרי חז"ל, מעשה ידי אמן, עד שהקורא משתאה נוכח הבקאות העצומה בתנ"ך ובתלמוד.

בשנת תשס"ב, כשהוציא מכון "הרב מצליח" את הספר "משמרות כהונה" במהדורה חדשה (בעריכת הגאון רבי ישראל כהן שליט"א), הציעו בהנהלת הישיבה לפענח את המליצות הרבות המובאות בפתיחת הספר, בהקדמה, ובהסכמות הרבנים, ולציין בתחתית העמודים.

תחילה ניסו העורכים בכוחות עצמם למצוא את המקורות בתכונות החיפוש למיניהם, ובין השאר נעזרו בגאון הבקי רבי משה חורב זצ"ל, וכך הצליחו למצוא מאות מקורות. אלא שנתרו עשרות מליצות לא מפוענחות.

לא היתה ברירה כי אם להביא את כל הדבר הקשה בפני מרן זצ"ל. באו לפניו עם דף שבו כל המליצות הלא מזוהות, ועל כל מובאה ומובאה שהקריאו, הוא "שליף" כמו בלחיצת כפתור את המקור.

עוד נספר כי שנה אחת בליל אזכרתו של מרן הגאון רבי רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל, לקח מרן זצ"ל את הקדמת רבי חויתה לשו"ת "שמחת כהן", והחל לקרוא בפני תלמידי הישיבה מלה במלה, תוך שהוא מבאר ומציין מהיכן לקח כל משפט.

ישנה תופעה תמוהה עליה מצביע מרן זצ"ל בחומש בית נאמן (בראשית כב, יב), שחז"ל נותנים בפי דמות מסוימת לשון של פסוק מסוים, בשעה שבזמן אותה דמות הפסוק הזה טרם בא לעולם.

הנה שתי דוגמאות:

בגמרא בסנהדרין (דף פ"ט ע"ב) מתואר הויכוח בין אברהם אבינו לשטן בדרך לעקידת יצחק, כאשר אברהם והשטן משתמשים בלשונות של פסוקים באיוב ובתהלים, כמו "אני בתומי אלך", "הלא יראתך כסלתך".

רש"י בפירושו למסכת אבות (פ"ו מ"ג) הביא, שאמר אחיתופל לדוד: למה אתה לומד יחידי, והלא כבר נאמר "חרב אל הבדים". ע"ש. ופסוק זה בא לעולם על ידי ירמיה הנביא (נ' ל"ו) מאות שנים לאחר פטירת דוד המלך.

מרן מסביר זאת בכך שאין הכוונה שאותן דמויות ציטטו את לשון הפסוק אלא שאמרו את תוכן הדברים, וחז"ל בלשונם המליצית בחרו לבסוף את לשון פסוק, כדרך שהמחברים נוהגים לשלב בכתיבתם לשון פסוקים.

וגדולה מזו, ישנו סגנון מליצה שנקרא "לשון כורת", ובו לא רק שעושים שימוש בלשון פסוק אלא גם משנים בו אות או שתיים לאות אחרת שהיגויה דומה, ובעקבות כך גם הפירוש משתנה, כמו "והנושא בא" (במקום "והנִשֶּׂה בָּא", מלכים ב' ד, א), וכיוצא. מרן מצא מקור לסגנון זה במשנה מפורשת. במסכת פאה (פ"ה משנה ו') שנינו: "על זה נאמר 'אל תסג גבול עולים'". מי שיחפש פסוק זה בתנ"ך, לא ימצא כי אם פסוק במשלי (כב, כח) שבו כתוב "אַל תִּסַּג גְּבוּל עוֹלָם". מרן בספרו ארים נסי שם נרגש בזה ומסביר שהחכמים היו תופסים לשון הכתוב לעניינם בשינוי קצת, כדרך לשון כורת. ולכן שינו את המלה "עולם" ל"עולים", כדי להתאימה להקשר המדובר.

בשו"ת "בית נאמן" ח"א (חאו"ח סי' ו' הערה 1), מביא מרן דוגמאות נוספות כיוצא בו, ובחלקם הוא מראה כי בלא שתקדם הידיעה שהתנא

לקראת חודש אלול הרחמים והסליחות

פדיון נפש

נערך בכל שני וחמישי
ע"י רבני הישיבה

בתרומה בס"ך 3 פעמים ח"י (54 ש"ח)

להרשמה: 050-415-8-560 - ניתן לתרום בביט: 058-6-540-550

חריפתא

חריפות ושנינות מגאוני הדורות

מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז זצ"ל

הוא והאפס אותו דבר...".

והיית רק למעלה

פעם נשאל מדוע בדורות הקודמים היו שמים את הגרשיים הראשונים למטה ואת האחרונים למעלה, ואילו בדורנו שמים גם את הראשונים וגם את האחרונים למעלה? ויען ויאמר: "בדור שלנו כולם רוצים להיות למעלה...".

קודש או קוידש

על אלו המכנים את צורת הביטוי בהברה אשכנזית "לשון הקודש", הפטיר בהלצה: "אמנם זה 'לשון הקוידש', אך לא 'לשון הקודש'...".

חסידיים וליטאים ילכו יחדיו

פעם אמר: מנין שחסידיים ומתנגדים - אלו ואלו דברי אלוקים חיים? בברוך שאמר כתוב "בלשון חסידיו ועבדיו" - חסידיו אלו החסידיים, וזה עולה 98, ועבדיו אלו הליטאים שהם עובדים את ה' בתורה ובתפלה, וזה גם כן עולה 98. לרמז שהחסידיים והמתנגדים שניהם חסידי ועבדיו. (שיעור מוצ"ש בא התשפ"ב).

ויכוח מי המשיח

בסוד שיח עם הגאון רבי ינון חורי זצ"ל, הפטיר רבי ינון למרן: "שמה כבודו הוא המשיח, שכן "רוח אפינו משיח ה' (י)" ר"ת "מאיר". מרן לא נותר חייב והשיבו תוך כדי דיבור מיניה וביה: "משיח ר"ת משיח שמו ינון חורי... וציין לגמרא בסנהדרין (צ"ח סע"ב) שמביאה דעה שמשיח שמו ינון.

מסכתות בימי הבחירות

בימי הבחירות הסוערים של שנת תשמ"ט, אמר שבימים אלו מתקיימות ארבע מסכתות הלכה למעשה, בכל פרטיהן ודקדוקיהן. **ברכות** - מברכים, **שבועות** - משביעין, **עוקצין** - עוקצים אחד את השני, **מכות** - מכים איש את רעהו.

כל דאלים גבר

בדרשה בבחירות אמר: "המצב לצערנו הוא ש"כל דאלים גבר". כל גמד וכל ננס דוחק במרפקיו לקבל מקום. כל גמד דורש נוטריקון מאן דאלים גבר, וכל ננס מסתמך על המשנה הידועה "הלכה כבן ננס" (ב"ב קע"ו ע"א), וכל אפס אומר: וייראו אותו כל אפסי ארץ".

"אני ואפסי"

פעם אמר: "מי שאומר 'אני ואפסי עוד!' -

בוחן לבבות

אמר בהלצה שכאשר אומרים סליחות בחודש אלול, יש שבאים רק להראות כשרון שירתם ולבם בל עמם, ולכן הסמיך הפייטן "אדון הסליחות - בוחן לבבות", לאמר: דע לך! האדון של הסליחות הוא גם בוחן לבבות החזנים... (ע"פ "חדר הורת").

נמצא הגוזל!

כשלמד בילדותו בישיבת "חברת התלמוד", יום אחד בשעת הפסקת עשר מצא את התלמידים מתחבטים והופכים גמרות. כשבירר מה הם מחפשים, השיבו לי כי מצאו שהתוספות ציינו ל"פרק הגוזל בתרא", וכמה שחיפשו בכל הש"ס פרק ששמו "הגוזל בתרא" לא מצאו. חייך מרן ואמר להם: שני פרקים יש בבבא קמא בשם "הגוזל" - "הגוזל עצים" ו"הגוזל ומאכיל" - לראשון מציינים "הגוזל קמא" ולשני "הגוזל בתרא". ונחה שקטה כל הארץ.

סנהדרין ב"כסא רחמים"?

פעם נטפל אליו "עושה חדשות" עם רעיון לכונן מחדש בארצנו הקדושה סנהדרין... הלה האריך בהסברים על גודל השעה, החובה ההיסטורית, ואתגרי ההנהגה התורנית בדור. ביקש מרן להיפטר ממנו בכבוד, הפטיר: "לי כבר יש סנהדרין - 'כסא רחמים' גימטריא 'סנהדרין'...".

גנזי המלכות תיעודים מגנזי העבר

מרן מלווה
באברכי הישיבה
ביציאה מהכותל המערבי
ביום ח' אדר ראשון
התשמ"ט.

מאז היותו ילד, גדל רבי אלחנן כהן שליט"א בצלו של סבו רבנו הגדול, ובשנים האחרונות ליווה אותו בכל צעד ושעל. כעת הוא חושף רגעים נדירים מהבית פנימה

סבא היה מתערב גם בחינוך שלכם?

בודאי, סבא היה מעורב מאוד גם בחינוך שלנו, ובאופן שכל כולו אהבה, אכפתיות ודקדוק בפרטים - אבל בלי טיפת כפייה או לחץ. סבא לא סבל בטלה, וכשהיה רואה אותנו יושבים בלי לעשות משהו, היה תמיד מאתגר אותנו בשאלות וחידות. תמיד האתגר היה מלווה בחיך, וזה נתן תחושת חשיבות לילד. בבקרים, היה מברר מי עוד לא נטל ידיים, ומי שלא נטל - היה נוטל לו בעצמו.

בימי אלול, לאחר שהיה חוזר מתפלת שחרית, היה מוציא שופר ותוקע לכל הנכדים, להכניס להם את אוירת אלול. לפני שהיינו יוצאים ללימודים, היה מחלק לכל נכד ממתק, כדי שיצא לתלמוד תורה עם טעם מתוק בפה. וגם היה נותן לכל ילד מטבע שיתן לצדקה לפני היציאה.

הייתם גם לומדים אותו?

סבא היה לומד אתנו הכל - החל מאל"ף בי"ת בגיל שנתיים וחצי, עבור בלימוד החומש ותיקון קוראים, עד משנה וגמרא. גם לפני המבחנים בתלמוד תורה, היה יושב וחוזר אתנו. באופן אישי, זכיתי ללמוד עם סבא במשך כשנה מדי ערב טור ובית יוסף. כשהיה מאושפז בבתי החולים בשנים האחרונות, הייתי יושב ולומד עם סבא "משנה ברורה" על הסדר, או מביא לו דפי הגהה של הספרים שלו. כשהיה יכול, היה כותב את החידושים שהתחדשו לו תוך כדי בעצמו. כשהיה חלש, היה מבקש ממני לכתוב.

סבא היה משתתף בהכנות לכבוד שבת?

ודאי, זו אחת התמונות הכי חיות שמלוות אותי מהילדות - בכל ערב שבת סבא יושב וחותר נייר טואלט, שם מדבקה על המתגים, ומניח מגבת על המקרר שתשאיר את הדלת פתוחה מעט. בשנים האחרונות שנחלש, היה משלם לאחת הנכדות שתעשה את ההכנות האלו במקומו. כולם מכירים את הסיפור שסיפר הבן הרב גדעון בהלוייה, מה שלא מוכר, שכשילדיו היו קטנים, אם מישהו היה מדליק אור בשבת, הוא פשוט היה צם ביום ראשון כדי לכפר על מה שהם עשו, עד שהילדים נזהרו כי הרגישו שהם מענישים את אבא שלהם.

מה סבא היה לומד בבית?

ככלל, כל השבוע היינו רגילים לראות אותו בתנוחה של כתיבה, כי מרוב שהיה חדשן גדול, היה לומד מעט וכותב הרבה. כשהיה חוזר מתפלת שחרית, היה ניגש לכתוב את החידושים שהתחדשו לו בתפלה וכן הלאה. חוץ משבת כמובן שהיה לומד רגיל. בכל מוצאי שבת, היה יושב עד השעות המאוחרות של הלילה לכתוב את החידושים שעלו במוחו בשבת, והיו מסומנים אצלו בקיפולי קצות העמודים (בחידוש על ראש העמוד - היה מקפל את הקצה העליון, ובחידוש על החלק התחתון היה מקפל את הקצה התחתון), ולפעמים היו שני קיפולים באותו עמוד.

איך נראתה אצלו קבלת קהל?

סבא היה מקבל כל אדם ולא ניכר אצלו שוע לפני דל. אנשים קשי יום זכו אצלו להקשבה נדירה, לפעמים היה יושב אתם במשך חצי שעה ושעה עד שהיו יוצאים עם חיך ושמחה.

רבי אלחנן בלימוד עם מרן

מה הרגע עם סבא שלא תשכח?

אחד הרגעים החקוקים אצלי בלב, היה בשנת תש"ע, כשסבא עבר ניתוח להחלפת ברך. אני הייתי אז רק בכתה ח'. באמצע יום לימודים, פתאום מגיע הנהג הנאמן ר' עובדיה חדוק הי"ו לת"ת, ואומר לי: "בוא, תעלה, תבוא לשמח את סבא בבית החולים". כשהגעתי, סבא שמח מאוד לראותי, דיברנו כדרכנו - ופתאום, תוך כדי שיחה, הוא התפרץ בבכיה ממש בלתי נשלטת, ובקול שבור אמר: "אני כל כך רוצה להספיק ללמד אותך ואת שאר הנכדים...". הוא בכה כעשר דקות רצופות. מעולם - ממש מעולם - לא ראיתי אותו בוכה, וגם לא שמעתי ממישהו שראה אותו אי פעם בוכה. זה היה רגע שלא יימחה.

איזה סבא הוא היה?

מר אבי שליט"א התבטא שלפעמים הוא היה יותר מאבא... כיון שמשפחתי היתה גרה בביתו מאז שנולדתי, היה דואג לכל אחד ואחד מבני הבית באופן אישי. שמורים אצלי אפילו פתקי איחור שכתב לי. בהקשר לזה קרה מקרה משעשע שסבא נתן לאחד הנכדים פתק איחור, וכשהעביר אותו למלמד, ביקש אותו בחזרה למשמרת. אך המלמד טען שהפתק יועד לו, והוא גם חפץ לשמור את כתב היד. בלית ברירה, הנכד פנה לסבא בבקשה שיכתוב לו עוד פתק איחור. אז סבא כתב לו פתק נוסף, כש'על הדרך' הוא מוסיף לו ברכות עד בלי די ובניהם שיזכה להיות רבה הראשי של ירושלים... כל נכד שלא הרגיש טוב, סבא היה דואג לו ומטפל בו כאב רחום. היו מקרים שילדים בכו בלילה - סבא היה קם בעצמו, נכנס לחדר, מנדנד ושר להם שיר של רבי יהודה הלוי עד שנורגעו. קרה פעם שהתינוק בכה וההורים שלי ישנו ולא הרגישו שהוא בוכה. באמצע הלילה התעוררו ולא מצאו את התינוק בעריסה שלו, חיפשו בבית עד ששמעו אותו "מצייץ" מהחדר של סבא שלקח אותו להרגיעו... פעם היה לי שבר ברגל לתפ"ץ, וסבא היה נכנס לחדרי כמה פעמים ביום, והיה יושב ומדבר אתי ומתעניין במצבי.

מרן הרי ידע שמצבו סופני. איך ראיתם שהוא התייחס לזה?

בשלוה גמורה. האמת שעוד לפני שבע שנים, כשאובחנה אצלו המחלה הידועה, הרופאים אמרו שזמנו קצוב, אבל הוא קיבל הכול בשלוה. מאז היה עובר הקרנות מדי שבועיים. גם בשעת ההקרנה היה לומד עם מר אבי. לפעמים גם היה חוזר מהקרנה ישר לישיבה למסור שיעור בעיון.

כשבא הרופא והודיע לו שמצבו סופני, ושאל אותו אם לעשות החייאה במקרה שיקרסו המערכות, אני עמדתי בצד ובכיתי. הוא שם לב לכך, ועשה לעברי תנועה ביד של "נו, נו, נו!", כאומר אני לא רוצה שתבכו... ככלל, סבא לא היה יכול לראות אנשים בצער. אפילו כשהיה רואה בבית ילד בוכה, היה מביא לו מטבע, העיקר שלא יבכה. (אגב, הורה לרופא לעשות החייאה).

בליל יום הולדתו, ליל ששי י"ג בניסן, ביקש לפתע לקרוא למנין, הגענו מהר, ואז אחד הנכדים שאל 'בשביל תפלת ערבית?' הנהן בראשו, ואז התפללנו ערבית, למרות שמעולם לא ביקש שיבוא להתפלל אתו בבית חולים. לאחר

התפלה, ניגשו אליו כל הנכדים להתברך ולאחל מזל טוב. באותה שעה פניו האירור באור מיוחד, ובתו הפנתה את תשומת לבו לכך: "אבא, יש לך אור מיוחד על הפנים". לתדהמת כל הנוכחים הגיב בשלוה ובפשטות "נכון, כי זה היום האחרון שלי". היא לא שמעה טוב, ושאלה "מה?", והוא חזר שוב על המשפט. נדהמנו אך למחרת אמר לאחד הנכדים "עלול להיות צער לאנשים בחג! עלול להיות צער לאנשים בחג, אז לכן לא כדאי היום!". ואכן, עם ישראל שמע על הפטירה רק במוצאי החג. ובאמת הרופאים אמרו שלפי המדדים הנמוכים והמידע הרפואי, כל רגע שהוא המשיך לחיות אחרי י"ג בניסן לא על פי הטבע. סבל עוד תשעה ימים כדי שעם ישראל לא יסבול. דודה שלו ע"ה נפטרה לפני כמה שנים בערב חג, ואז הוא התבטא: "אנשים גדולים כמו הגר"א נפטרו בחגים, כי לא רצו לצער את המשפחה שיצטרכו לצום ביום הפטירה שלהם" [ראה במגדולי ישראל ח"ג עמ' ע']. אז הרב לא חיכה לצאת החג, כי אז הצום היה למחרת. וגם לא יותר מאדי מוקדם, כדי לא להעיב על שמחת החג. דייקן היה עד רגע פטירתו...

איזה מסר אתה לוקח לעצמך מסבא?

מסר של אחדות. סבא אהב כל יהודי, ולא היה אצלו שום הבדל של חוג ועדה. אני זוכר שפעם באו לבית מדרשו אב ובנו יוצאי אתיופיה ועמדו בצד. הרב קרא להם ושיבח בפניהם את בני העדה, ודיבר על הפלא הגדול של קיבוץ גלויות. שנזכה ללכת באורחותיו.

רבי אלחנן בלימוד עם מרן בבין הזמנים

רבי אלחנן כילד לומד ממרן אלף ב"ת (עם מטפחה על הראש)

בשנים שהייתי לומד בישיבה, הייתי מגיע לפני הנהן או לפני מנחה פניו האירור באור מיוחד, ובתו הפנתה את תשומת לבו לכך: "אבא, יש לך אור מיוחד על הפנים". לתדהמת כל הנוכחים הגיב בשלוה ובפשטות "נכון, כי זה היום האחרון שלי". היא לא שמעה טוב, ושאלה "מה?", והוא חזר שוב על המשפט. נדהמנו אך למחרת אמר לאחד הנכדים "עלול להיות צער לאנשים בחג! עלול להיות צער לאנשים בחג, אז לכן לא כדאי היום!". ואכן, עם ישראל שמע על הפטירה רק במוצאי החג. ובאמת הרופאים אמרו שלפי המדדים הנמוכים והמידע הרפואי, כל רגע שהוא המשיך לחיות אחרי י"ג בניסן לא על פי הטבע. סבל עוד תשעה ימים כדי שעם ישראל לא יסבול. דודה שלו ע"ה נפטרה לפני כמה שנים בערב חג, ואז הוא התבטא: "אנשים גדולים כמו הגר"א נפטרו בחגים, כי לא רצו לצער את המשפחה שיצטרכו לצום ביום הפטירה שלהם" [ראה במגדולי ישראל ח"ג עמ' ע']. אז הרב לא חיכה לצאת החג, כי אז הצום היה למחרת. וגם לא יותר מאדי מוקדם, כדי לא להעיב על שמחת החג. דייקן היה עד רגע פטירתו...

סבא היה גם שם לב לכל ילד בבית הכנסת. היה נותן סוכריה או ממתק, או מלה חמה. היתה לו סבלנות לילד בין שלוש כמו לאדם בן מאה.

היתה לו דרך מיוחדת להכריע ספקות על ידי פסוקים ומקראי קודש. פעם התבקש משני שותפים אילי-הון להציע מחיר למכרז במחיר של מאות מליונים. הרב פתח את הלימוד של "חוק לישראל" של אותו יום, ונקב במחיר אותו כדאי שיציעו. כמובן שהמחיר שנקב היה האופטימלי וזכה במכרז.

אתה זוכר מופתים מסבא?

ראינו מופתים בלי סוף. אבל אזכיר מופת שהיה ממש רגיל אצלו. לסבא היתה רגישות מסוימת לגשמים, אולי מחשש שימעד בגשם, ובכל פעם היינו נדהמים מההשגחה הפרטית הגלויה שליוותה אותו בענין זה. בכל פעם שהיה צריך לצאת לבית הכנסת או לנסיעה, גם אם היה גשם שוטף - היה לפתע מפסיק לכבודו, וכשהגיע ליעדו - היה הגשם חוזר. לפעמים היה זה אפילו לכמה דקות בזמן שהיה הולך מהבית כנסת לבית וחוזר.

בשנים שהייתי לומד בישיבה, הייתי מגיע לפני הנהן או לפני מנחה פניו האירור באור מיוחד, ובתו הפנתה את תשומת לבו לכך: "אבא, יש לך אור מיוחד על הפנים". לתדהמת כל הנוכחים הגיב בשלוה ובפשטות "נכון, כי זה היום האחרון שלי". היא לא שמעה טוב, ושאלה "מה?", והוא חזר שוב על המשפט. נדהמנו אך למחרת אמר לאחד הנכדים "עלול להיות צער לאנשים בחג! עלול להיות צער לאנשים בחג, אז לכן לא כדאי היום!". ואכן, עם ישראל שמע על הפטירה רק במוצאי החג. ובאמת הרופאים אמרו שלפי המדדים הנמוכים והמידע הרפואי, כל רגע שהוא המשיך לחיות אחרי י"ג בניסן לא על פי הטבע. סבל עוד תשעה ימים כדי שעם ישראל לא יסבול. דודה שלו ע"ה נפטרה לפני כמה שנים בערב חג, ואז הוא התבטא: "אנשים גדולים כמו הגר"א נפטרו בחגים, כי לא רצו לצער את המשפחה שיצטרכו לצום ביום הפטירה שלהם" [ראה במגדולי ישראל ח"ג עמ' ע']. אז הרב לא חיכה לצאת החג, כי אז הצום היה למחרת. וגם לא יותר מאדי מוקדם, כדי לא להעיב על שמחת החג. דייקן היה עד רגע פטירתו...

בשנים אחרי פטירת הרבנית ע"ה, מרן היה מתפלל בשבת בבית הכנסת "אסתר המלכה" בבנין השלישי בישיבה, ואחרי התפלה הציבור היה מלווה את מרן עד הבית וכל הדרך היו מלבנים דברי תורה וחיידושים. בימות החורף כולם היו יודעים שאחרי שמגיעים עם מרן לבית, הגשם היה חוזר בחזקה, וכולם היו רצים להספיק להגיע לבית.

פעם אחת רצה לצאת מהבית כנסת לבית, וראה שהגשם אינו מפסיק, קרא לאחד הילדים, וביקש ממנו לומר את הפסוק וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיָנָתָם תְּהוֹם וַאֲרָבֶת הַשָּׁמַיִם וַיִּפְּלֵא הַגֶּשֶׁם מִן הַשָּׁמַיִם (בראשית ח, ב).

מרן הכין את בני המשפחה הקרובה לפטירתו?

בהושענא רבה האחרון לחייו, אחרי חבטת הערבה אמר בקול את התפלה שאומרים אחרי נשמת כל חי, והדגיש "יהי רצון שאתם תזכו לומר נשמת כל חי בשנה הבאה...". אמרתי "וכן למר", וביטל את דברי. וגם במשך השנה אמר כמה פעמים שהוא יחיה שמונים שנה.

פתק לת"ת

בענין מי שנפטר אביו בכ"ט בתשרי, אם רשאי להתענות כל שנה ביום פקודת אביו (כי הוא יום שאין אומרים בו תחנון)

כ"ז אלול התשי"ז

מי שמת אביו ביום כ"ט תשרי שעבר [בתחילת שנת התשי"ז], אמרתי דיעשה הקדיש וקריאת ההפטרה וכל הלימודים [של אזכרת י"ב חודש] לעילוי נשמת המת ביום כ"ט אלול השנתי [שנה זו - תשי"ז], לפי שהשנה מעוברת. אך התענית [שנוהגים לעשות ביום פקודת אביו] יתענה ביום כ"ט תשרי התשי"ח הבא עלינו לטובה, וכמסקנת הפוסקים שהובאו בשדי חמד (חלק אספת דינים מערכת אבלות אות צ"ב) ע"ש.

ואע"ג דכתב מור"ם סימן תקס"ח (סעיף ח') שאין מתענין יא"ר ציי"ט ביום שאין אומרים בו תחנון ע"ש, ולמנהגנו אין אומרים תחנון בכל חדש תשרי, מכל מקום כיון דלמרן בסימן תכ"ט (סעיף ב') מתענין אפילו בניסן, ועוד דמשמע מדברי מרן סימן קל"א (סעיף ז') דדוקא בין יום הכפורים לסוכות אין אומרים תחנון, אף על גב דלמנהגנו ממשיכין שלא לומר תחנון עד ראש חדש חשוון, מכל מקום הבו דלא לוסף עלה ושפיר מתענין בו יאר צייט אפילו למאן דאמר שאין מתענין בניסן, שאם לא יתענה בכ"ט תשרי ולמחר שהוא ר"ח חשוון גם כן לא יתענה, אם כן אידחי לגמרי אפילו למרן בסימן תקס"ח (סעיף ח') דסבירא ליה שמתענה למחר, מכל מקום אם נדחה ליום ג' מודה שאינו מתענה כלל וכמו שכתבו שם האחרונים, ולכן נראה לי כדכתיבנא.

[אמר הבן: עיין למוה"ר [רבנו משה כלפון הכהן בספר] ברית כהונה ז"ל (א"ח מערכת ת' אות י"א) שנהגו להתענות ביאר צייט שחל ביום שאין אומרים בו תחנון, דלא כמור"ם הנ"ל, ועיין עוד בספר נפש חיה הנד"מ למוה"ר רבי כדיר צבאן (נר"ו) (מערכת י' אות ח'). רא"ם ס"ט]. (שו"ת איש מצליח כרך ג' או"ח סימן ל"ח)

מרן רבנו הגדול מייסד הישיבה זצ"ל מספר בשולי מכתבו לרבו מרן מוהרח"ך זצ"ל כיצד התחיל פתאום להיות "תוקע" בבית הכנסת ביום ראש השנה

בס"ד, תונס, יום כ' אלול התשט"ז, 27.8.1956

מו"ר ועט"ר נר"ו, ברכיה בארץ הקדש ת"ו, ישראל

אחר דרישת שלומו וטובתו, לרגלי השנה החדשה והימים האדירים הבאים לקראתנו לחיים טובים ולשלום, הננו מאחלים לרום מעלתו נר"ו וכל בני ביתו העי"א ברכת שנה טובה ומבורכת שנת גאולה וישועה, ותכתבו ותחתמו לאלתר בספרן של צדיקים וחסידיים לחיים ארוכים טובים ומתוקנים, ועושר ואושר וכבוד ורפואה שלימה ובריאות וכל טוב, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה אמן כן יהי רצון. אמן.

.....

העולים [מתונס לארץ ישראל] רבו כמו רבו מיום ליום, בן פורת יוסף, עניים ועשירים, רבנים והמונים. וכבר הורגש החסרון מאד, לא נמצאו שלוחי צבור לקריאת ספר תורה בשבת. ובימים נוראים הבאים עלינו לחיים טובים ולשלום יותר ויותר, כמה בתי כנסיות לא מצאו ממש אפילו שליח צבור פשוט להתפלל.

ואני משנה שעברה נעשיתי שליח צבור בראש השנה ויום הכפורים ותוקע פתאום שלא מדעתי כלל, כי הש"ץ הקבוע ה"ר מרדכי וזאן המדפיס אחר שהבטיחם לפי דבריהם לבא, לא בא, והמתינו הרבה [ביום ראש השנה בזמן התקיעות], ולבסוף נתלו בי, ובעל כרחי עשיתי מה שלא נסיתי ומה שלא חשבתי.

וחידוש גדול היאך קורא הדורות מראש, כי בפסח התשט"ו באתי ביום אחד ומצאתי בבית שופר, כשהיו מפנים כלי הבית לבדיקת החג, ושאלתי על השופר, ואמרו לי שזה ישן אצלנו מכמה שנים והוא נקוב, ואני ראיתי שהנקב סמוך לפה, באופן שיכולים לחתוך הנקוב וישאר כהוגן, והולכתיו לאומן וחתכו ותקנו יפה, והרגלתי עצמי בו עד שלמדתי לתקוע בו יפה, ופתאום ביום ראש השנה התשט"ז כשלא בא [ה"ר מרדכי] וזאן שהוא היה ג"כ תוקע, ידעתי שהקדים השי"ת רפואה, שלמדתי התקיעות בשופר ההוא, וכן היה שתקעתי בו יפה בס"ד.

וכעת אין להאריך כי אם בדשו"ט כל הימים,

ממני תלמידו הצעיר **ע"ה ממ"ה** [מצליח מאזוז הי"ו] **ס"ט**

(ראה עוד בענין סיפור זה, בספר תולדות רבנו - "פטיש החזק" חלק ב' פרק ט"ו עמוד 357)

מעשה במחשבה

ההחמצה שהצילה רבבה

דיויד מילר, יהודי ירא שמים ואיש עסקים מצלית, נאלץ לעתים לטוס ברחבי ארצות הברית לצורך פגישות עסקיות. מלבד מזוודת המסמכים שלו, היה מחזיק צמוד ללבו את תיק התפילין שלו שהיה עטוף בקטיפה כחולה עליה רקום באותיות זהב D.M (ר"ת של שמו הפרטי באנגלית). דיויד הקפיד לא להפסיד אף תפלה במנין, שלא לדבר על מסירותו לומר קריאת שמע של שחרית בזמן "מגן אברהם".

בבוקר י"א באלול התשס"א, המתין דיויד בשדה התעופה לעליה לטיסה 175 של חברת יונייטד. הטיסה היתה אמורה להוביל אותו לפגישה גדולה ומבטיחה, שממנה קיווה לגרוף רווח משמעותי.

כאשר נקרא לעלות למטוס, פסע במהירות אל עבר כבש העלייה, כשהוא אוזח ביד אחת את מזוודת המסמכים, וביד השנייה - את תיק התפילין. ואז צלצל לפתע הטלפון. שמה של אשתו, רבקה, הופיע על הצג.

"כן, רבקה" ענה והניח את תיק התפילין על כסא מתכת סמוך. הוא איזן ויישר את הפלאפון על אוזנו והמשיך לצעוד. השיחה הסתיימה, דיויד עלה בזריזות לכבש, נכנס למעבה המטוס ותפס כסא.

אחרון הנוסעים עלה, דלת המטוס נסגרה והמטוס נערך להמראה. ואז פתאום זה הכה בו: תיק התפילין - אינו אתו. "איפה שכחתי אותו?" אימץ את מוחו. ואז נזכר, התיק מונח לא רחוק מכאן. כשהוא נסער פנה לדיילת וביקש: "שכחתי משהו חשוב בכניסה למנהרה המובילה למטוס. זה בקושי 30 מטר מכאן, אני רץ להביא אותו...". בנימוס אמריקני טיפוס, הדיילת השיבה בסירוב: "סליחה אדוני, יש לוח זמנים מדוקדק. אתה לא רואה שהדלת כבר סגורה...".

דיויד לא ויתר והתחנן לשוחח עם הטייס, אך גם זה סירב: "עם כל הכבוד לתפילין שלך, יש לחברתנו יש נהלים ברורים...". מילר לא ויתר. הויכוח הלך והחריף - אמנם בנימוס, אך בתוקף. דקות ארוכות של תחנונים, סירובים, טיעונים, ומאבק. "יכולתי כבר כמה פעמים לצאת ולחזור" זעק דיויד.

בגאונות שטנית, היו אמורים שני המטוסים להתנגש בשני המגדלים בו-זמנית, כדי למקסם את עוצמת ההרס וההדף למימדים דמיוניים. על פי מומחים, אילו שני המטוסים היו פוגעים באותו רגע - כמעט ולא היו ניצולים.

מתברר כי העיכוב של 18 דקות בדיוק - הזמן שבו נאבק דיויד על התפילין שלו - שיבש לחלוטין את תכנונם המדוקדק של הטרוריסטים. לאחר הפגיעה במגדל הראשון, נוצרה פאניקה עצומה גם במגדל השני, ובאותן ח"י דקות של חיים, הספיקו להימלט מן הבניין השני שעדיין ניצב על תילו, למעלה מעשרת אלפים בני אדם.

רבבה של אנשים בתוכם גם אלפי יהודים, קיבלו את חייהם במתנה בזכות התפילין של דיויד מילר, וליתר דיוק, בזכות מסירות נפשו לא לאבד מצוה יקרה, גם אם על פניו הוא הולך להפסיד כסף גדול.

בשלב מסוים נכנע הטייס במדה מסוימת והודיע לנוסע הבעייתי: "אני פותח את הדלת, תוכל לרדת - אך לא תוכל לשוב. אני נועל את הדלת וטס. גוד-באיי. להתראות".

דיויד לא היסס. הוא ירד במהירות מן המטוס, רץ אל המנהרה, הרים את תיק התפילין שלו - אך כששב בריצה אל המטוס, היה זה כבר מאוחר מדי - המטוס החל לנוע על כביש האספלט. העסקה ירדה מהפרק, ההפסד היה ניכר - אך הוא היה שלם עם מצפונו: הוא לא יפקיר את התפילין שלו.

מה שקרה אחר כך - העולם כולו כבר יודע.

טיסת 175 של יונייטד מעולם לא הגיעה ליעדה. במהלך הטיסה, מחבלים ארוזים מארגון אל-קאעידה השתלטו על המטוס, והטיסו אותו היישר אל מגדלי התאומים בניו-יורק. המטוס הזה פגע במגדל השני, שמונה עשרה דקות לאחר שהמטוס הראשון כבר פגע בראשון.

על פי התכנית שהגו המחבלים

והגזירות לישועות ונחמות. וגזירה עבידא דבטלא (כתובות ג' ע"ב).
הושיעה את עמך וברך את נחלתך (=גוש קטיף) ורעם ונשאם עד
העולם (תהלים כ"ח ט').

בברכה רבה ובשורות טובות

נאמ"ן ס"ט

עידוד והצעות לחיזוק רוחני לתושבי גוש קטיף

בס"ד, בני ברק, יום י"ב אדר א' התשס"ה, ע"ת צר"ה היא ליעקב וממנה יושע (לפ"ק) במהרה בימינו אמן.

לכבוד אחינו היקרים אנשי גאולתנו
תושבי גוש קטיף והסביבה
השם עליהם יחיו!

על חודש זה נאמר: "בך בטחו אבותינו, בטחו ותפלטמו - אליך זעקו ונמלטו, בך בטחו ולא בוש" (תהלים כ"ב ה'-ו'). אחרי שְׁנֵימָצוּ: כל הדרכים וכל ההשתדלויות, בהפגנות ומחאות וכינוסים למיניהם - נותרה הדרך העתיקה של אבותינו הקדושים שמעולם לא הכזיבה, לזעוק אל ה' בחזקה. ואפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם לא ימנע עצמו מן הרחמים.

הִיָּה הָיָה פעם צורר בשם סאדאם חוסיין ימ"ש, שאיים על כל תושבי א"י בטילים מסוכנים, ואף ביצע את איומיו - איפה הוא היום?

הִיָּה הָיָה פעם ועידה משולשת של אסאד ימ"ש, ויבל"ח אהוד ברק וקלינטון, להחזיר את רמת הגולן - מה יצא ממנה? והיה לאב"ק (אסאד, ברק, קלינטון).

היתה פעם הצעה להחזיר 96% משטחי יהודה ושומרון, ושכונת אבו דיס וקיש קיש - מה נשאר מזה? בק"ע (ברק, קלינטון, ערפאת) קם (=יבוא משיח) ויעבירם...

כל החיים שלנו בארץ ישראל זה 57 שנים, רצופי תלאות ומלומדי נסים. הדור שלנו ראה נסים ונפלאות כפי שלא ראו אבותינו במשך אלפיים שנה - מהחורבן ועד היום. ונתקיים בנו הכתוב (איוב ל"ו ט"ז): ונחת שלחנך מלא דש"ן = דור שכולו נסים. אל תתייאשו!

עוד חמשה חדשים ויותר לשבעה-עשר בתמוז. הגזירות יתבטלו מלמעלה. "מה שרואים משם (מלמעלה) לא רואים מכאן".

כידוע הסיפור בחולה אנוש ל"א שבא לפני החזון איש זצ"ל ואמר שזקוק לתרופה הנמצאת בחו"ל, ואם לא - יש לו רק 4 ימים לחיות! והימים ימי מלחמת העולם השנייה אין יוצא ואין בא. מה ענה לו החזון איש? בארבעה ימים ברא הקב"ה את השמים ואת הארץ, את המים ואת האור, את הדשאים והאילנות, את השמש והירח והכוכבים - התקצר ידו חלילה מלהמציא לך תרופה? ואכן ביום השלישי לפנות ערב, הגיע מטוס והביא את התרופה המיוחלת.

להלן מספר הצעות, אם יסכימו רבני העיר שליט"א:
(א) מנין קבוע שיגמרו בכל יום ספר תהלים, לטובת העיר ותושביה.
(ב) תענית בכל יום ערב ראש חודש, ומי שאינו יכול יצום לפחות חצי יום, ולהרבות בצדקה ובאהבת ישראל, מכל העדות ומכל החוגים.

(ג) להתחזק בצניעות, ובשמירת שבת בפרהסיא.
(ד) ליל ערב ראש חודש, יעשו "תקון כרת" עשרה אנשים בביהכ"נ, וילמדו הסדר שיסד מרן החיד"א בספר יוסף בסדר (סימן ב). עיין שם.

(ה) בפתיחת ההיכל ביום שבת לומר "אבינו מלכנו" ולהוסיף: "אבינו מלכנו סְפֵל תכנית ההתנתקות. אבינו מלכנו שמור על כל תושבי גוש קטיף עבדיך".

ובחודש זה שנאמר בו "ונהפוך הוא" יתהפכו לכם כל הצרות

התנצלות ותפלה לביטול הגזרה

בס"ד, בני ברק, יום ט"ז בסיון התשס"ה
לכבוד אחינו היקרים
"חומה היו עלינו גם לילה גם יומם"
תושבי גוש קטיף
השם עליהם יחיו.
שלום וברכה!

נבצר ממני להשתתף עמכם בעצרת תפלה לביטול רוע הגזירה, אולם לבי עמכם. מי יתן ויתקיים בנו מאמר ה' בפרשת השבוע (במדבר י"ד כ') "סלחתי כדברך" (סלחתי בגימטריא גוש קטיף), ותשאר על מקומכם לעד ולעולמי עולמים. וכל הקמים עליכם לרעה בין מבפנים בין מבחוץ, יפר הקב"ה עצתם ויקלקל מחשבותם. ישראל נושע בה' תשועת עולמים, לא תבושו ולא תכלמו עד עולמי עד. אמן כן יהי רצון.

בברכה רבה

נאמ"ן ס"ט

מ. מאוז

תמיכה בקרן "מאמין וזורע"

בס"ד, בני ברק, יום כ"ח בסיון יבורכו שתילך (התשס"ה) לפ"ג

לכבוד אחינו היקרים
תושבי גוש קטיף הי"ו
שלומכם יסגא לעד!

אני מברך אתכם לרגל מבצע שתילת אלף דונם על אדמת ישראל בגוש קטיף, במסגרת "מאמין בחי העולמים וזורע". יהי רצון מלפני אלקי השמים שיבטל כל גזרות קשות ורעות מעליכם, ותשבו על אדמתכם לבטח. ויקויים בכם מקרא שכתוב "זרעו לכם לצדקה (צדקה=קטיף) וקצרו לפי חסד" (הושע י' ב').

ואני מוכן להשתתף בל"ג בהלואה לחקלאים בגוש קטיף ככל שלומי אמוני בית ישראל. ומברך אתכם בהצלחה רבה ושפע ברכות. "תלמיה רַוְּהָ נחת גדודיה, ברביבים תמוגגה (=גוש קטיף) צמחה תברך" (=תשס"ה).

בשורות טובות

נאמ"ן ס"ט

אל תגעו במשיחי | רבותינו שליט"א במכתב ברור לבני הישיבות

בימים אלו מתפרסם מכתב חריף ונדיר החתום בידי רבותינו שליט"א ובראשם מורנו ראש הישיבה הגאון הגדול רבי צמח מאזוז שליט"א, נגד גזירת הגיוס והצעדים שננקטים לאחרונה כלפי בחורי הישיבות. בפתח המכתב נכתב: "זכינו לראות בדורנו את פריחת עולם התורה כאשר רבבות בחורי חמד ואברכים יקרים עוסקים בתורה בשמחה ובקדושה... בני תורה אלו מגנים בתורתם על עם ישראל, ומונעים גזירות ואסונות קשים" - ובהמשך הוסיפו כי זכות זו היא שהעמידה את עם ישראל מול אויביו במשך עשרות שנים. עם זאת, הרבנים מציינים בצער כי "לא רק שבני התורה אינם מקבלים את ההערכה הראויה, אלא אף עומדים בפני גזירות וסנקציות חדשות לבקרים, ואף החלו להצר את צעדיהם במעצרים ע"י שלטונות הצבא". במכתבם מזהירים הרבנים כי מדובר בסכנה ממשית ליישוב היהודי בארץ ישראל: "בהתנהלות נוראה זו מדינת ישראל כורתת את הענף עליו היא יושבת, וגורמת חלילה לסכנה ליישוב כולו". הרבנים קראו לבני התורה ומשפחותיהם שלא להירתע: "תמשיכו בלימוד תורתנו הקדושה, בשמחה ובקדושה, ותתעלמו מכל המציקים והמחריפים, ויתקיים בכם 'ונראה בשמחתכם והם יבושו'". הרבנים הדגישו כי דווקא בשעה שחיילים מוסרים נפשם, אנחנו בני התורה לומדים ומתפללים עבורם, וזכות התורה עומדת להם שישו בו בריאים ושלמים. בסיום המכתב צוטטו דברי מרן ראש הישיבה רבנו הגדול זצוק"ל בדרשתו בכינוס "מסיימים ומנציחים": "אדם צריך לדעת שכל מי שלומד תורה, שום דבר לא יעמוד נגדו... הם לא יודעים שבלי התורה אין טעם למדינת ישראל. התורה זו העוצמה שלנו". על המכתב חתומים רבותינו הגאונים הגדולים; הרב צמח מאזוז, הרב יצחק ברדא, הרב דוד עידאן, הרב רפאל כהן, הרב אליהו בנימין מאדאר, הרב חננאל כהן, הרב יעקב כהן (קזו) שליט"א.

במלאות 59 שנים | מורנו ראש הישיבה הגר"צ מאזוז שליט"א עלה לציון זקנו

ביום י"ט באב צוין יום השנה החמישים ותשע להסתלקות הצדיק רבי רפאל מאזוז זצ"ל, אביו של מייסד הישיבה מרן הגה"ק רבי מצליח מאזוז זצוק"ל הי"ד. בשעות הצהריים, הגיעו לציון הקבר שבהר הזיתים מורנו הגאון הגדול הרב צמח מאזוז שליט"א ובנו מורנו הגאון הרב מצליח חי שליט"א והתפללו על ציונו של הרב זצ"ל, על שלום עם ישראל ועל הצלחת תלמידי המוסדות. לצד התפלה על ציונו של זקנם הגדול, עלו מורנו הרב ובנו שליט"א גם לציונו של ה"ה הנגיד אלעזר (עזר) עמאר זצ"ל, שעל שמו קרוי בית המדרש בישיבה הגדולה כסא רחמים והיה מתומכיה הגדולים.

ויען שמואל | בהשתתפות מרנן ורבנן: האזכרה השנתית לגה"צ רבי שמואל עידאן

במלאות כ"ח שנים לפטירתו של הצדיק רבי שמואל עידאן זצ"ל, מנהלה של ישיבת 'כסא רחמים' לש"ש ויו"ר ארגון יוצאי ג'רבה בארה"ק, בכבל שנה, והשנה בצל חסרונו של מרן רבנו הגדול זצוק"ל, התקיימה בהיכל הישיבה הגדולה "כסא רחמים" האזכרה השנתית לציון יום פטירתו. בעצרת השתתפו ונשאו דברים מרן הראשון לציון הגאון הגדול הרב דוד יוסף שליט"א, מורנו הגאון הגדול ראש הישיבה הרב צמח מאזוז שליט"א, ראש ישיבת "יצחק ירנן" הגאון הגדול הרב יצחק ברדא שליט"א, בנו של הרב זצ"ל - ראב"ד "משפט וצדק" וראש הכולל בישיבה הגאון הרב דוד עידאן שליט"א, בני המשפחה ובחורי הישיבה.

את הכינוס פתח בנו - הראב"ד הגאון הרב דוד עידאן שליט"א, שסיפר לבחורי הישיבה על מעשיו וחסדיו הרבים של אביו הגדול, שהיה בבחינת "אומר מעט ועושה הרבה". וכל ימיו רדף אחרי מעשי החסד והצדקה, ופעל גדולות ונצורות גם למען ישיבתנו הקדושה, כשעלו הבנים האחים לארץ וביקשו להקים ולהמשיך את הישיבה בארץ ועמד לצידם כל הזמן ביחד לייסד את הישיבה, ורבים המעשים שעשה בסתר יותר מפעולותיו בגלוי.

לאחר מכן, נשא דברים נכדו של הרב המנוח - הרה"ג הרב שמואל עידאן שליט"א, מרבני ישיבת "לבנימין אמר". הרב שמואל סיפר לבחורים על הספרים הרבים שהוציא הרב זצ"ל לאורה וכן על בית הדפוס שפתח אביו של הרב זאת בכדי שתלמידי החכמים בג'רבה יוכלו להוציא את כתבי ידם.

הראש"ל ומורנו הרב צמח באזכרת רבי שמואל עידאן

בנוסף הציג הרב שמואל לנוכחים את ספר הזכרון "ויען שמואל" היוצא לאור מידי שנה ביום האזכרה, וציין לדברי מרן ראש הישיבה ששיבח את הספר בשיעורו השבועי: "ספר ויען שמואל בכל שנה משתבח יותר, ושם אתה רואה תלמידי חכמים לאו דווקא מהישיבה, והסגנון ברור והעיון יפה". את דבריו החמים, פתח מרן הראשון לציון הגר"ד יוסף שליט"א בברכה אל "כבוד ראש הישיבה, הגאון הגדול בנם של קדושים, שבעזרת ה' ימשיך מעלה מעלה להפיץ מעיינותיו חוצה, להמשיך ולפתח את הישיבה שהוא נמצא על המנהיגות שלה, עד ביאת 'צמח' משיח צדקנו בקרוב, אכ"ר". הגר"ד סיפר לבחורים על מעלתו של הרב עידאן זצ"ל "שהיה ממייסדי הישיבה הזו, יחד עם מרנן ורבנן כשהתחילו את הישיבה הזאת יש מאין". בהמשך הדברים דיבר הרב גם על עניין יום האזכרה השנתי שעורכים לכל אדם ועל הדין המתקיים לנשמה בביה"ד של מעלה.

דברים מפעמיים אמר מרן הראשון לציון בדבריו, כאשר דיבר בעניין הציבור הספרדי בבני ברק בפרט ובארץ כולה בכלל. הראש"ל התבטא והעלה זכרונות אודות הימים ההם והמצב העגום שהיה קיים בעולם הישיבות הספרדי, עת עמדו על שלש ישיבות בלבד בניגוד לישיבות רבות באופן יחסי בעולם התורה האשכנזי, וזקף את זכות כלל הקמת הישיבות והקהילות המפוארות הספרדיות הנראות כיום בארץ הקודש לזכות ייסוד ישיבתנו הקדושה בשנים ההם שהייתה בבחינת 'נחשון בן עמינדב' בעולם התורה הספרדי.

הגאון הגדול הרב יצחק ברדא שליט"א, ראש ישיבת "יצחק ירנן", שפתח את דבריו בשבחיו של הרב המנוח, נשא דברים בעניין אהבת חנם. בדבריו הביא הרב את דברי רבנו האר"י ז"ל שתיקן את הנוסח "הריני אוהב כל אחד מישראל כנפשי ומאודי", הגר"י עצר ושאל: וכי מותר לנו לשקר? הרי אני איני מכיר את כל היהודים בעולם, כיצד אוכל לומר שאני אוהב כ"כ את מי שאיני מכירו כלל? וביאר כי מחמת שבכל יהודי יש חלק אלוקי בנשמתו, הרי שכאשר אני מקיים את מצוות "ואהבת את ה' אלוקיך" ועל ידה אני מקיים את מצוות "ואהבת לרעך כמוך". לאחר ההשכבה שערך מורנו ראש הישיבה הגאון הגדול הרב צמח מאזוז שליט"א למנוח, ואמירת הקדיש ע"י הגאון הרב דוד עידאן שליט"א, נחתמה העצרת ברוח של חיזוק והתעוררות.

ביקור מיוחד | מורנו ראש הישיבה הגר"צ מאזוז בביקור בישיבת "תפארת עובדיה"

ישיבת "תפארת עובדיה" לבעלי תשובה אשר נוסדה על ידי תלמידיו של מורנו הגאון רבי צמח מאזוז שליט"א, זכתה לביקור מיוחד של מורנו ראש הישיבה. במהלך ביקורו, נשא מורנו הרב צמח שיחה מיוחדת בפני

כלל בחורי ואברכי הישיבה. דברי תורתו נסבו על מעלתם הנשגבה של בעלי תשובה, כוחם הרוחני האדיר ויכולתם לעלות מעלה מעלה, ואף הדגיש את חשיבות ימי בין הזמנים - אשר אין הם ימי חופשה גרידא, אלא הזדמנות יקרה לקרבת ה' ולהתעלות רוחנית. השיחה העמוקה הותירה רושם עז בלב התלמידים, אשר קיבלו על עצמם קבלה מרגשת: שלא לפחות בל"ג מארבע שעות לימוד תורה ביום במשך כל ימי בין הזמנים - כהנהגתו הידועה של מורנו הרב צמח שליט"א בישיבת "כסא רחמים" מזה שנים רבות. בתום המעמד, ניגשו תלמידים רבים וביקשו מהרב לשוב ולבקר בישיבה ולשאת שוב מדבריו בתחילת זמן אלול הקרוב - לביסוס ההתחזקות ולהתכוננות רוחנית ראויה לימים הנוראים.

בהזדמנות זו נציין כי ישיבת "תפארת עובדיה" לבעלי תשובה מיועדת לצעירים בני 18 ומעלה המבקשים להתחזק בעולם התורה והיראה. בישיבה מתקיימים שלושה סדרי לימוד מלאים, תנאי פנימייה מלאים כולל שבתות וחגים, באווירה תורנית חמה ותומכת. להצטרפות ופרטים נוספים: 054-883-5018

לשקד על דלתתי | תלמידי המתמידים עלו להתברך אצל הגאון הפוסק

עם תחילת החופש הגדול ופתיחתם של ימי החופש הגדול וימי 'בין הזמנים' עלו להיכל ישיבת 'כסא רחמים' תלמידי המתמידים בראשותו של הגאון רבי אברהם ביסמוט שליט"א (אשר עלה בשנים האחרונות לארה"ק, ובשנות שהותו בחו"ל היה מיווד משך שנים עם מרן רבנו הגדול זצוק"ל בעת מסעותיו בגולה).

תלמידי המתמידים עלו להתברך מפיו של הגאון-הפוסק מורנו הגאון הגדול רבי רחמים מאזוז שליט"א, שבירכם בחום שיזכו להמשיך עוד ולהתעלות בלימוד התורה הקדושה. הגר"ר הביע את התפעלותו מילדי החמד שאינם מפסיקים לשקוד על דלתות התורה הקדושה, גם בימי החופש על חשבון זמנם הפרטי ומשקיעים בדברים החשובים באמת.

לסיום ביקשו תלמידי המתמידים את ברכתו של הגאון הפוסק גם להצלחה בלימוד בשנת הלימודים הבאה, חלקם בכיתות ח' וחלקם עם עלותם ללמוד בהיכלי הישיבות הקטנות, הגר"ר נענה לבקשת התלמידים והוסיף לברכם שיזכו ויגדלו לאילני רברבי ויהיו מגדולי הדור הבא ויאירו את העולם כולו בתורתם.

תפילת ערב ראש חודש | בציון ר' עקיבא בטבריה

בימים אלו של בין הזמנים, בהם עולם התורה מתעלה ומתחדש לקראת הזמן הקרוב, נשא מורנו ראש הישיבה הגאון הגדול רבי צמח מאזוז שליט"א תפילה נרגשת על קברו של התנא האלוקי רבי עקיבא זיע"א. בתפילתו, ביקש מורנו להצלחתם ולשמירתם של כלל לומדי התורה, ובפרט לקראת להיכלי הישיבות שימשיכו להרבות חיילים לתורה ולגדול בתורה וביראה, ללא כל מעצורים או הפרעות, בתוך כך העלה תפילה מעומק הלב עבור אחינו החיילים העומדים במסירות נפש להגנת עם ישראל, שינצלו מכל צרה וצוקה וישובו לביתם בשלום. מורנו שליט"א לא שכח גם את כאבה של האומה - החטופים בשבי, בתפילתו המרטיטה התפלל על השבתם במהרה אל חיק משפחותיהם, בריאים ושלמים, מעמד תפילה זה התקיים בציונו של מי שאמר "ואהבת לרעך כמוך - זה כלל גדול בתורה", החיזוק עצום לרבים, ורבים חשו את האחריות המוטלת על כתפי עם ישראל בכלל להרבות זכויות וזכויות, בתפילה ובמעשים טובים למען אחינו. בצר ובשביה.

שבת הנגידים העשירית | שבת של עונג והתרוממות

בישיבה נערכים בימים אלו לשבת הנגידים השנתית, המתקיימת זו השנה העשירית, והשנה בע"ה שבת פרשת כי-תבוא, בבית מלון "יערים" שבמעלה החמישה. שבת זו, שהפכה למסורת קבועה ומפוארת, מאחדת סביב שולחן השבת את נגידי ותומכי הישיבה, הבאים לשבות יחדיו מתוך עונג רוחני ומרומם, ומהווה נקודת שיא שנתית עבור ידידי ותומכי הישיבה, הבאים ליטול חלק בחיזוק עמוד התורה.. השנה, נושאת השבת עימה גם נימה של געגוע. עם הסתלקותו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז זצוק"ל, שהותיר חלל בלב תלמידיו ואוהביו. אולם מתוך הצער מפכה התקווה והאמונה - כי דרכו ותורתו תימשך ותאיר על ידי, מורנו ראש הישיבה הגאון רבי צמח מאזוז שליט"א. במהלך השבת צפויים הנגידים לטעום טעמו של עונג רוחני צרוף - תפילות נעלות, שיעורי תורה מעמיקים, זמירות שבת מרגשות ושיחות חיזוק מפי ראש הישיבה. בצד זאת, ייהנו האורחים מאירוח מלכותי ורמת שירות גבוהה, כמייטב המסורת של שבתות הנגידים.

שבת זו היא יותר מאירוע של עונג והתרוממות - היא ביטוי להוקרה ולהכרת הטוב לתומכים הנושאים בעול קיום עולם התורה. הנדיבים, המוסרים מנכסיהם לטובת החזקת הישיבה הקדושה, זוכים לשבות יחדיו סביב שולחנו של ראש הישיבה, ולחוות מקרוב את גודל זכותם ושותפותם במפעל אדיר של תורה ותפילה.

כך מתאחדים כאיש אחד - נגידים, תלמידים וראש הישיבה - לשבת של הוד והדר, של געגוע ותקווה, שבת שממנה תצא ברכה והשפעה לכל השנה כולה, השבת מיועדת לתורמים שתורמים מידי חודש כ-2,000 ש"ח להצטרפות או לבדיקת זכאות ניתן לפנות למייל:

OVD555@GMAIL.COM
או לוואצפ: 0586-34-40-40

מפי עוללים | מסיבת סידור מרגשת בת"ת "איש מצליח"

באירוע מכובד בת"ת "איש מצליח" נערכה מסיבת סידור בהשתתפות מורנו ראש הישיבה הגאון הרב צמח מאזוז שליט"א, הגאון הרב מרדכי מאזוז שליט"א ר"י "דרכי העיון", הרה"ג הרב אליהו קבלן שליט"א מנהל הת"ת, המחנכים ובני המשפחות שבאו לשמוח עם ילדיהם בשמחת התורה.

כלי הנגינה המזכר הכי הרבה בתנ"ך

שוֹפָר. בימי קדם שמש השוֹפָר ככלי להשמעת רעש, לנגינה, להעברת מסרים, להתרעה מפני סכנות, וכמובן למצוות תקיעת שוֹפָר.

מכל מלמדי השכלתי

ים המלח

מיס רבים זורמים אליו, אך נותרים בתוכו. כל נחל אינו יוצא ממנו, ואינו נותן מאומה. נראה הנה לכאורה שרוחיו של גם זה בלתי מסולאים בפז, שכן אין לו כל גרעון ומכל צדדיו ישנו אך ורק הכנסות. אך תכונה זו עצמה היא זו שבעוכריו, לפי שהוא נותר מלא מלח, ומכאן שמו "ים-המֶּוֹת". כד אדם שאינו נותן מעצמו לאחרים, על פניו נראה כי הוא מרויח מכה, שכן יש לו רק הכנסות בלי הוצאות, אך באמת ההפסד פולו שלו, לפי שהנותן לצדקה, מתעשר. (שעורים באגדות חז"ל, ג'במות מ"ה ע"א)

להדליק את האש...

"זו תהיה ארוחה שהוא לא ישפח אותה..." הבטיחה בעלת הבית לעצמה שעה שטרחה בהכנת ארוחת צהרים דשנה ועשירה. כבר מהבקר קנתה את המצרכים, חתכה, תבלה והשקיעה רבות על מנת שמאכלה יעלה על שלחן מלכים. כשבעלה מגיע הביתה אחרי יום עבודה מיגע, היא באה להגיש לו, והנה חשכו עיניה, דבר אחד היא שכתה - להדליק את האש. למראה פניו החמוצות של הבעל, מתנצלת הגברת: "מה אתה רוצה, הכנתי הכל בעבודה, מה שכתתי? רק פרט אחד, מה בסך הכל קרה?..."

אף אנו לפעמים כמו אותה גברת - היה אומר הגאון הצדיק רבי גסים יגן זצ"ל (הו"ד ב"נתיבי אור" מים נוראים עמ' ש"ח) - משכימים לסליחות, תוקעים בשופר, עושים תשליח, כפרות, אף שוכחים "רק" דבר אחד - להצית בהם את ניצוץ התשובה!

שום דבר לא יתבשל...

תקיעת שופר היא השמיעה. בסך הכל אמצעי שושמע את הברכה "לשמע קול שופר", שופר. ויש לכה גם השלכות התוקע אוטם את אזניו - לא שופר אף אם לא תקע בו - (הרמב"ם שו"ת פאר הדור סי'

כלי הניצוץ - עקר מצוות התקיעה היא השופר. ולכן נסח ולא "על תקיעת הלכתיות: אם יצא, ואלו השומע יצא ידי חובתו קמ"ב).

היא להאזין ולהפנים את המסר. וזו המשמעות של עם ישראל שעליהם נאמר: "אשרי העם ידעי תרועה" (תהלים פט, טז) - אשרי העם היודעים את ענין התרועה, שאין מדבר על עצם הפעולה הטכנית של התקיעה, אלא מבנים את משמעות התקיעות והתרועות, את תפקידן ותכליתן, לעורר אותנו לשפר את מעשינו (עין בזהר הקדוש פרשת פינחס דף רל"א ע"א).

אם התקיעות והתרועות עוברות ליד אזנו של האדם מבלי שהוא מתיחס למהותן הפנימית - הן מאבדות את חשיבותן ונעשות חסרי ערך, כתמיהת הכתוב: "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחידו?!"

כלם בחכמה עשית

דמעות

תפקידן לשמר על לחות העין, לשמר עליה נקזה מאבק מחידקים ומרעלים, ולמנע חכוך בין העפעפים וגלגל העין. הדמעות הן גם מקור לחמצן לקרנית, שאין בה כלי דם היכולים לספק חמצן. וכן הן יוצרות משטח אופטי חלק על פני הקרנית, החיוני לראיה תקינה.

התמודדות עם התמודדות

בעז"ה נפרסם במדור זה מאמרים מחזקים בנושאים שונים, באמונה תפילה חינוך ועוד, וזו הקדמה

ובתוך כל אלו הזמנים, כשהלב מנתר, אך נאחז באמונים. זעקתי מנאקת לבי לה' במרומים. והוא ברחמיו, מביט ורואה. ואף לבריה קטנה ושפלה שמתקרבת אליו, הוא נְרָאָה. אז הייתי מרגישה, בתוכי תחושה. מרגיעה מחזקת ואת הרפואה מחישה. הקב"ה בעל החכמה והתבונה. הכניס ללבי רעיון או שנינה. אמירה או פסוק, משל או דקדוק פרוש או הבנה, שאת הלב מרגינה. ואת התחושה מרגיעה ומשנה. וכך מרצון לעזור להיטיב. ואת עם ה' לקרב להשיב. הייתי מעלה על הכתב. את ההבנה והמכתב. שהרגשתי שמאת ה' הוא שלוח. מבריק בוהק ומפיץ ניחוח. לכן רוב המאמרים, בשפת הלב הם כתובים. שפת דיבור ורגש. כדי להעביר את העוצמות הפנימיות, את הגיגי הנפש. ועתה אתפלל שחפץ ה' בידי יצלת. לפרסם למען ה' דבר מוצלח. ולואי שנזכה להגדיל כח התורה, התפילה, והאמונה, הצרופה והברורה. ונזכה לגאולה השלמה בקרוב. בחסד ובמהרה, אכ"ר.

כל אדם בחיים, באשר הוא אדם, עובר נסיונות, התמודדות, חלקם קלות ונשכחות, וחלקם את הלב מכניעות. אך השווה בכולן, שהם מאת ה' נשלחות, ומטרתן להעלות.

מי שמשכיל, מבין ויודע, כי אדם לעמל יולד, ותפקידו בעולם הוא מיוחד, רק לו הוא ניתן. אז גם בשעת קושי ומבחן, תמיד יביט למעלה אל הבורא יבקש כח ממנו ולא במקרה. יתחזק במעשיו, יעבוד על מידותיו ובודאי יזכה להגשים חלומותיו.

גם אני התמודדתי רבות, בתחומים רבים מאד. פעמים רבות הרגשתי כי אני כושלת, שאין סיכוי לשרוד, ח"ו,

שהכח שקיבלתי לכאורה לא תואם את המשימה. והעולם כולו על תהפוכותיו, תלוי על בלימה. אבל אז התחזקתי, בידיעה אחת עצומה. "אין אדם מקבל נסיון שלא יכול לעמוד בו" ואז הרגשתי זרמים חדשים, מפכים בתוכי. כוחות על אנושיים, פועמים בנפשי. רצון להלחם, להצליח להגשים. ואת רצוני להכניע, מול רצון האלוקים. עמלתי, התגברתי, נפלתי וקמתי. כשלתי, התמודדתי והצלחתי!

נסיונות

מאת: הרבנית ר. כהן

מבינים, מקבלים ולה' מודים, בשמים נפתחים שערים, ושפע מדהים. וכשרואים הכנעה וקבלה, וניכרת אהבת ה' גדולה, זוכים במהרה בישועה וגאולה. הלואי שנזכה.

אודה לך ה' על כל נשימה. אודה לך ה' על כל נעימה. אודה לך ה' גם על קושי וכאב. כי רק אתה ה' יודע ואוהב. כל נסיון, אותי בא לרומם. ואת נפשי מעורר להתחמם. באהבת ה', וביראתו להתחזק, מכל דבר רע להשמר מלהנזק. "נתת ליראיך נס להתנוסס" כל נסיון והתמודדות שמגיעה, שעוברים בתפילה, באמונה וברגיעה,

במעכון דודב מעצלייך

מבצע גלים מזדזזים לרגלים

קיים בצבעים כחול / לבן

סט מחזוריים כינוני

גודל 17/12
במקום 150 ש"ח
רק כ **120** ש"ח

סט מחזוריים גדולים

באורזיות גודלות - גודל 21/14
במקום כחול-ש"ח
רק כ **145** ש"ח

סליחות למניציה

1 כ 8 ש"ח
10 כ 60 ש"ח

סליחות כינוני סקאי

1 כ 12 ש"ח
5 כ 50 ש"ח

סליחות גדול סקאי

1 כ 20 ש"ח
6 כ 100 ש"ח

המבצע בתמות הישיבה וללוד - רח' הרב עוזיאל 26 ו"ב | 03-6714821 | 050-4158565

יש לעמוד באחיי תוקר

03-6714821

kyr.org.il

kise821@gmail.com